

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa, mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2016. december hó 02. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A hivatali visszaélés büntette és más bűncselekmény miatt ... vádlott ellen folyamatban lévő büntetőügyben a Kaposvári Törvényszék Katonai Tanácsa 2016. augusztus 31. napján kihirdetett Kb.I.13/2016/4/I. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlott hivatali bűncselekményét a Btk. 305. § a) pontjába ütköző hivatali visszaélés büntettének minősíti.

A vádlottat bűnösnek mondja ki szolgálatban kötelességszegés vétségében [Btk. 438. § (1) bekezdés] is.

A vádlottal szemben kiszabott büntetést halmazati büntetésként tekinti kiszabottnak.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy a vádlott születési ideje helyesen: 19 ... április 27. napja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek van helye.

I n d o k o l á s :

A Kaposvári Törvényszék Katonai Tanácsa a 2016. augusztus 31. napján kelt Kb.I.13/2016/4/I. számú ítéletével ... vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk.305.§ c) pontjába ütköző hivatali visszaélés büntettében, ezért 1 évi és 6 hónapi szabadságvesztésre, és lefokozásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását három évi próbaidőre felfüggesztette. A szabadságvesztés végrehajtása esetére úgy rendelkezett, hogy azt börtönben kell végrehajtani, illetve, hogy a vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett még az elsőfokú bíróság az eljárás során lefoglalt tárgyról, valamint kötelezte a vádlottat az alapeljárás során felmerült 3.222,- ft bűnügyi költség megfizetésére.

A tárgyaláson a katonai ügyész a nyilatkozattételre három napi gondolkodási időt tartott fenn, majd a törvényes határidőn belül fellebbezést jelentett be a vádlott terhére szolgálatban kötelességszegés

vétsége megállapítása érdekében is, és halmazati büntetés kiszabása céljából. A vádlott és védője a kihirdetett ítéletet tudomásul vették.

A katonai ügyész az ügyben előterjesztette fellebbezésének részletes írásbeli indokolását, amelyben arra tett indítványt, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, és a vádlottal szemben a hivatali visszaélésen túl a Btk.438.§ (1) bekezdésébe ütköző kötelességszegés szolgálatban vétségét is állapítsa meg, ítélje halmazati büntetésül az elsőfokú ítélethez képest hosszabb tartamú börtönbüntetésre a szabadságvesztés végrehajtását próbaidőre függessze fel. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására tett indítványt. Az ügyészi álláspont szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor azt állapította meg, hogy a vádlott cselekményei látszólagos alaki halmazatban állnak, mivel a szolgálatban kötelességszegés vétsége eszközcselekményként beleolvad a hivatali bűncselekménybe. Álláspontja szerint a hivatali visszaélés büntette már azzal megvalósult, hogy a vádlott a levelet a bv. intézetbe bevitte. A levél a segédelőadóhoz nem került, ellenőrzése nem történt meg. A befejezett hivatali visszaéléstől így térben és időben elkülönült a szolgálati hely elhagyásával megvalósított szolgálati bűncselekmény. Az ügyészi álláspont szerint a vádlottnak a levél átadásához nem kellett volna a kötelességét megszegni, az más módon is megtörténhetett volna. Fellebbezése indokolásában hivatkozott a BH.1998/571. számú eseti döntésre. Érvelése szerint a vádlotti cselekmény két mozzanatból áll, és a két mozzanat eltérő jogtárgyat érint, ezért valóságos anyagi halmazat valósult meg. Utalt továbbá arra, hogy az elsőfokú bíróság tévesen hivatkozott enyhítő körülményként a vádlott büntetlen előéletére, mert az a vádlott esetében nem értékelhető.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.935/2016/1. számú átiratában az ügyészi fellebbezést kisebb módosítással tartotta fenn. Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, és a vádlottat mondja ki bűnösnek a Btk.438.§ (1) bekezdésébe ütköző szolgálatban kötelességszegés vétségében is, továbbá a büntetést halmazati büntetésként jelölje meg és a próbaidő tartamát emelje fel.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészségnek a nyilvános tárgyaláson eljáró képviselője perbeszédében az elsőfokú ítélet ellen bejelentett ügyészi fellebbezést a másodfokú ügyészi átiratban írtaknak megfelelően tartotta fenn. Kifejtette azon álláspontját, hogy a szolgálati kötelezettséget sértő vádlotti magatartás térben és időben elkülönül a hivatali bűncselekménytől. A küldemény bevitelével megvalósult a hivatali bűncselekmény. A szolgálati vétség pedig az által került elkövetésre, hogy a vádlott elhagyta a szolgálati helyét. Álláspontja szerint a jelen történeti tényállás mellett a katonai vétség nem volt szükségszerű eszközcselekménye a hivatali büntetnek. Előfordulhatott volna, hogy a küldemény bejuttatásához más személy segítségét veszi igénybe, esetleg jogszerűen is odamehetett volna az érintett körletbe, például úgy, hogy szolgálati okból kell arra járnia. Utalt továbbá arra, hogy a halmazatra figyelemmel indokolt a vádlottal szemben a próbaidő felemelése.

A védő a tárgyaláson megtartott perbeszédében arra tett indítványt, hogy a jogi minősítés kérdésében a másodfokú katonai tanács az elsőfokú bíróság álláspontját fogadja el, védence terhére ne állapítsa meg a szolgálati vétség elkövetését. Az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

A katonai ügyész által bejelentett fellebbezés folytán a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet, és az azt megelőző bírósági eljárást a Be.348.§ (1) bekezdésében foglaltak alapján teljes terjedelmében felülbírált.

Az ügy előzményéhez tartozik, hogy a Kaposvári Törvényszék Katonai Tanácsa a 2016. február 10. napján kelt Kb.I.32/2015/9/I. számú ítéletével ... I.r. vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk.305.§ c) pontjába ütköző hivatali visszaélés büntetében, ezért 1 évi és 6 hónapi börtönbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette, és a szabadságvesztés elrendelése esetére rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról. Ezen túlmenően az I.r. vádlottat lefokozás katonai büntetésre is ítélte. ... II.r. vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk.305.§ c) pontjába ütköző felbújtóként elkövetett hivatali visszaélés büntetében, ezért 120 napi tétel, napi tételenként 1500,- ft, összesen 180.000,- ft pénzbüntetésre ítélte. A pénzbüntetés megfizetésére hat hónapi részletfizetést engedélyezett. Az elsőfokú bíróság rendelkezett még az eljárás során lefoglalt tárgyról, továbbá a felmerült bűnügyi költségről. Az ítélet a II.r. vádlott tekintetében 2015. február 15. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált. A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a 2016. május 11. napján kelt 6.Kbf.42/2016/6. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét ... I.r. vádlott vonatkozásában hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasította. A másodfokú katonai tanács döntése a Be.373.§ (1) bekezdés III./b. pontján alapult, mivel az elsőfokú ítélet rendelkező része az I.r. vádlott tekintetében végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésről rendelkezett, az indokolásban azonban sem szövegesen, sem jogszabályi hivatkozás formájában nem történt utalás a szabadságvesztés büntetés próbaidőre történő felfüggesztésére, az végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása került megindokolásra. A másodfokú katonai tanács hatályon kívül helyező végzése indokolásában iránymutatásként azt írta elő, hogy az elsőfokú bíróságnak a megismételt eljárás során olyan határozatot kell hoznia, melynek rendelkező része és indokolása egymással összhangban állnak.

A másodfokú bíróság a felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú katonai tanács a hatályon kívül helyezést követő megismételt eljárásban megszegte a Be.404.§-ában írt az elsőfokú bírósági eljárás megismétlésére vonatkozó szabályokat. A megismételt eljárásra vonatkozó bírósági iratok 4. naplószáma alatt található a 2016. augusztus 31-i tárgyalás jegyzőkönyve. Ebből megállapítható, hogy a tanács elnöke a Be.404.§ (1) bekezdésében írt kötelezően ismertetendő határozatokat, valamint a vádiratot ismertette, azonban ezt követően a Kaposvári Törvényszék Katonai Tanácsának az alapeljárásban készült tárgyalási jegyzőkönyvét ismertette. A Be.404.§ (3) bekezdésében foglaltak szerint, ha a vádlott nem tesz vallomást a tanács elnöke hatályon kívül helyezett, vagy az Alkotmánybíróság által megsemmisített határozat alapjául szolgáló tárgyaláson tett vallomását is ismertetheti vagy felolvashatja. Megállapítható azonban, hogy az elsőfokú katonai tanács az I.r. vádlottal szemben a kötelező figyelmeztetéseket elmulasztotta, nem nyilatkoztatta arra vonatkozóan, hogy kíván-e vallomást tenni. Őt meg sem próbálta vádlottként kihallgatni, így vallomása ismertetésének vagy felolvasásának feltételei nem álltak fenn. Ezért a másodfokú katonai tanács az ügyet tárgyalásra tűzte ki, melynek során figyelmeztette, az I.r. vádlottat a Be.117.§ (2) és (4) bekezdésében foglaltakra. A vádlott a tárgyaláson érdemi vallomást nem tett, csupán személyi körülményeire vonatkozóan nyilatkozott.

Megállapítható az is, hogy az elsőfokú katonai tanács a megismételt eljárásban a rendelkezésre álló okiratok tárgyalás anyagává tételét is a korábbi alapeljárásban készült tárgyalási jegyzőkönyv

ismertetésével teljesítette. A Be.404.§-a azonban ilyen lehetőséget, könnyítést nem tartalmaz. Ezért a másodfokú bíróság a tárgyalás keretében ismertetéssel, illetve felolvasással tette a tárgyalás anyagává a releváns okiratok. A Kaposvári Törvényszék Katonai Tanácsa az egyéb eljárási szabályokat betartotta.

A katonai tanács a tényállást mérlegelési jogkörében állapította meg. Ennek során a szükséges bizonyítási eljárásnak a tanúvallomások felvételére vonatkozó részét a Be.404.§ (4) bekezdésében írt módon, tehát a korábbi jegyzőkönyv felhasználásával teljesítette. A vádlott kihallgatására, valamint az okirati bizonyítékok ismertetésére vonatkozó részt a fellebbviteli bíróság pótolta. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat megfelelően értékelte, és indokolási kötelezettségének is eleget tett. Az I.r. vádlott sem a nyomozás során, sem a tárgyaláson annak egyetlen szakaszában sem kívánt vallomást tenni. Az alapeljárásban az ügy II.r. vádlottja volt ..., aki szintén az eljárás során egyetlen alkalommal sem tett vallomást. Megállapítható, hogy nem tévedett a katonai tanács, amikor a megismételt eljárás során az alapeljáráshoz hasonlóan terhelő történeti tényállást állapított meg. Az elsőfokú bíróság ítélete 3. oldal utolsó előtti bekezdésétől a 6. oldal utolsó bekezdéséig értékelte az általa megismert bizonyítékokat és logikus meggyőző magyarázatát adta annak, hogy miért az elsőfokú ítéletben írt terhelő tényállást állapította meg. Helytállóan hivatkozott arra, hogy egyedül a bv. intézetben fogvatartásban lévő és a küldemény jogellenes átvételével érintett D.N.A. tanú tett a tényállásban írt cselekményt cáfoló tanúvallomást. Helytállóan állapította meg azonban az elsőfokú katonai tanács, hogy ezen tanú helyzetére az ügy korábbi II.r. vádlottjával fennálló hozzátartozói minőségére az ellene folyó eljárásra is figyelemmel elfogulatlan tanúnak nem tekinthető. Vallomását egyébként cáfolták az alapeljárásban kihallgatott és a megismételt eljárásban törvényes formában a tárgyalás anyagává tett tanúk vallomásai, a Nemzeti Védelmi Szolgálat feljelentésének mellékletét képező telefon lehallgatásról készült jegyzőkönyvek, a büntetés-végrehajtási intézet biztonsági kamerájának felvételei, valamint az egyéb okirati bizonyítékok.

A törvényszék katonai tanács ítélete 5. oldalán annyiban foglalkozott a titkos információ- gyűjtés eredményének a büntetőeljárásban bizonyítékként történő felhasználásával, hogy felsorolta mindazon okiratokat, határozatokat, igazolásokat, amelyek elengedhetetlen feltételei a törvényes felhasználásnak, azonban az ítélet indokolása nem tartalmaz semmiféle megállapítást arra vonatkozóan, hogy a büntetőeljárásban bizonyítékként történő felhasználásnak a Be.206/A.§ (1) bekezdés a) és b) pontjaiban írt feltételei fennálltak-e. Ezért ezt a körülményt a másodfokú bíróság vizsgálta és megállapította, hogy a bűnüldözési célból folytatott bírói engedélyhez kötött titkos információ gyűjtés eredményének a büntetőeljárásban bizonyítékként történő felhasználásának törvényi feltételei fennálltak.

Az ítélet tábla katonai tanácsa a Be.352.§ (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel, a vádlottnak a tárgyaláson tett nyilatkozata alapján a személyi körülményeit annyiban egészíti ki, hogy : „A vádlott S.-n egy magánvállalkozó alkalmazásában áll, várható havi jövedelme 120.000,- ft.”

Az elsőfokú bíróság által megállapított és a másodfokú katonai tanács által ekként kiegészített tényállás megalapozott, mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, ezért azt a Fővárosi Ítélet tábla Katonai Tanácsa felülbírálata alapjául elfogadta.

A katonai ügyésznek a jogi minősítést támadó fellebbezése alapos.

Az irányadó tényállás alapján az elsőfokú katonai tanács okszerűen vont le következtetést a vádlott bűnösségére, tévedett azonban, amikor nem állapította meg a bűnösségét a katonai vétségben is, illetve tévedett a vádlott terhére megállapított hivatali visszaélés büntettének elkövetési fordulatát illetően is.

A Központi Nyomozó Főügyészség Kaposvári Regionális Osztálya 5.Nyom.337/2015. számú vádiratában az I.r. vádlottat a Btk.305.§ c) pontjába ütköző hivatali visszaélés büntette, valamint a Btk.438.§ (1) bekezdésébe ütköző szolgálatban kötelességszegés vétsége elkövetésével vádolta. Ehhez képest az elsőfokú bíróság a vádlott bűnösségét kizárólag a Btk.305.§ c) pontjába ütköző hivatali visszaélés büntettében állapította meg. A hivatali visszaélés büntettét az a hivatalos személy követi el, aki azért, hogy jogtalan hátrányt okozzon, vagy jogtalan előnyt szerezzen a) hivatali kötelességét megszegi, b) hivatali hatáskörét túllépi, vagy c) hivatali helyzetével egyébként visszaél. Az elsőfokú ítélet történeti tényállása tartalmazza azt, hogy az elkövető a fogvatartottak kapcsolattartására vonatkozó intézkedés mely konkrét előírását szegte meg. A magatartása tehát egyértelműen kötelességszegésnek tekintendő, nem pedig a hivatali helyzetével egyébként történő visszaélésnek, hiszen utóbbi fordulat akkor valósul meg, ha a hivatalos személy valamely ténylegesen meglévő jogosultságát a társadalmi rendeltetésével ellentétes célra használja fel. A jelen esetben ... vádlott részéről a bűncselekmény elkövetésére a hivatali kötelesség megszegésével került sor. Ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a vádlott hivatali bűncselekményét a Btk.305.§ /a. pontjába ütköző hivatali visszaélés büntettének minősítette.

Az elsőfokú katonai tanácsnak a BH.1998/571. számú eseti döntésre történő hivatkozása nem alapos. A két bűncselekmény látszólagos alaki halmazata abban az esetben valósul meg, ha az elkövető egyetlen elkövetési magatartása valósítja meg a hivatali visszaélés büntettét és a szolgálatban kötelességszegés vétségét, és ebben az esetben van helye csak hivatali visszaélés büntette megállapításának. A jelen tényállás szerint azonban az I.r. vádlott jól elkülönülő külön jogtárgyat sértő cselekményeivel valósította meg a hivatali és a szolgálati bűncselekményt. A szolgálati hely elhagyása nem volt szükségszerű eszköz-cselekménye a hivatali visszaélésnek. A hivatali kötelesség megszegésével elkövetett hivatali visszaélés egyedülként történő megállapítására olyan esetben kerülhetett volna sor, ha elkülönülő cselekményként a szolgálati vétség nem valósult volna meg, például, ha az I.r. vádlott a saját felügyelet alatt álló zárkába juttatott volna be a szolgálata során levélküldeményt, vagy jogszerűen, valamely szolgálati oknál fogva került volna a női fogvatartottak elhelyezési körletébe, és adta volna át - a tiltó rendelkezések ellenére - a levelet. A jelen tényállás mellett azonban a vád tárgyává tett két bűncselekmény heterogén anyagi halmazata állapítható meg. Ezért a másodfokú bíróság a vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk.438.§ (1) bekezdésébe ütköző szolgálatban kötelességszegés vétségében is. Az ítéletábra katonai tanácsa a jogi indokolást kiegészíti azzal, hogy az I.r. vádlott a Btk.459.§ (1) bekezdés 11/k. pontja alapján volt az elkövetés idején hivatalos személy.

A súlyosításra irányuló ügyészi fellebbezés nem alapos.

Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az I.r. vádlott javára értékelte enyhítő körülményként büntetlen előéletét, hiszen esetében mind hivatalos személy, mind katona minőségét tekintve ez alkalmazási feltétel volt. Enyhítő körülményként kell azonban értékelni azt, hogy a vádlott szolgálati viszonya már megszűnt, a jövőben nem is lesz lehetősége sem hivatali, sem katonai bűncselekmény elkövetésére. Ugyanakkor súlyosító körülményként kizárólag a szolgálati és hivatali bűncselekmények elszaporodottsága értékelhető, ugyanis a megváltozott jogi minősítésre figyelemmel a vádlott nem többszörös szabályszegéssel valósított meg egyetlen bűncselekményt, hanem a történeti tényállásban rögzített két köteleességszegése egy-egy önálló bűncselekményt alapozott meg. Ugyanezen körülményre figyelemmel a vádlottal szemben kiszabott büntetést a bíróság halmazati büntetésként tekintette kiszabottnak. A másodfokú bíróság ugyanakkor megállapította, hogy a vádlottal szemben az elsőfokú bíróság által kiszabott 1 év 6 hónapi börtönbüntetés, annak 3 évi próbaidőre történő felfüggesztése mellett halmazati büntetésként sem tekintendő eltúlzottan enyhének, figyelemmel a vádlott szolgálati viszonya megszűnésére és az időmúlásra. Nem tévedett a katonai tanács, amikor a vádlottal szemben - cselekménye jellegére figyelemmel lefokozás katonai büntetést is alkalmazott. A vádlott már büntetőjogi értelemben vett katonának nem tekinthető, azonban a büntetés nyomatékosítja, hogy magatartásával a rendfokozat viselésére méltatlanná vált.

A Kaposvári Törvényszék Katonai Tanácsa ítéletének egyéb rendelkezései törvényesek, ezért azokat a másodfokú bíróság - helyes indokai alapján - helybenhagyta azzal, hogy a vádlottnak az elsőfokú ítélet rendelkező részben írt születési dátumát helyesbítette.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának ítélete a Be.372.§ (1) bekezdésén valamint a Be.386.§ (1) bekezdés b) pontján alapszik.

Budapest, 2016. december hó 02.

. Török Zsolt hb. ezredes sk.
a tanács elnöke

Dr. Mészáros László hb. ezredes sk.
előadó bíró

Dr. Szabó Krisztián hb. őrnagy sk.
bíró

A Kaposvári Törvényszék Katonai Tanácsának ítélete ... I.r. vádlott tekintetében jogerős és szabadságvesztés kivételével végrehajtható.

Budapest, 2016. december 02.

Dr. Török Zsolt hb. ezredes sk.
a tanács elnöke

a kiadmány hitelül
Iván Erika
bírósági ügyintéző